

TRELLEBORGS KOMMUN

Kommunfullmäktige

PROTOKOLL

Datum
2010-10-25

Länsstyrelsen Skåne län
Ink 2010 -11- 26
Dnr 511-52960-08

3 (51)

Plats och tid Parken, Trelleborgssalen, Måndagen den 25 oktober 2010 kl. 18.00 – 20.45
1287-204

Beslutande Samtliga ledamöter med undantag av Egil Ahl (S), Johnny Nilsson (S), Per Grönlund (SPI), Lisbeth Gisselquist (S), Anita Persson (SD) och Laila Mårtensson (M).
I de frånvarande ledamöternas ställe tjänstgör Yvonne Svensson (S), Lars-Eric Nilsson (S), Görgen Holmdahl (SPI), Monica Nordblad (S), Sonja Persson (SD) och Eric Samuelsson (M).

Ersättare Gunnar Hedin (M), Ola Pärson (M), Josefin Holmberg (C), Jan-Eric Anselmsson (C), Inger Persson (FP), Sonny Hilding (KD), Birgitta Svensson (KD), Carl-Gustav Stjerna (S), Pernilla Eriksson (S) t o m § 162, går kl.19.40, Stefan Strandberg (S), Ingrid Andersson (S), Stefan Larsson (S), Solveig Lundgren (S), Aina Andersson (MP), Kjell Forsberg (MP) och Kerstin Larsson (TS).

Övriga närvarande

Justerings plats och tid Kommunledningskontoret Paragrafer §§ 151 - 178
2010-11-08 kl. 10.00

Sekreterare *Jonny Sjöstedt*
Jonny Sjöstedt

Ordförande *Inger Hansson*
Inger Hansson (M)

Justerare *Ina Liljeberg* *Gunn Nilsson*
Ina Liljeberg (M) Gunn Nilsson (S)

BEVIS

Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ och datum Kommunfullmäktige 2010-10-25

Datum för anslagsuppsättande 2010-11-08

Datum för anslagsnedtagande 2010-11-29

Förvaringsplats Kommunledningskontoret

Underskrift

Lena Hulth
Lena Hulth

Aino Friman
AINO FRIMAN

Fotokopians överensstämmelse
med originalet intygas:
Lena Hulth

§ 163 Bildande av naturreservatet Maglarps sandtag samt antagande av skötsel föreskrifter

Dnr 2008/679, 031

Ärendebeskrivning

Föreligger förslag om att bilda naturreservatet Maglarps sandtag med skötselplan och budget för skötsel.

Bilaga 154

Syftet med naturreservatet är att bevara backsvalornas häckningsplats samtidigt som livsmiljöerna bevaras för områdets unika och rödlistade insekter som t.ex. flodsandbi, glansmalbi och lersmalbi samt att så långt möjligt inom området utveckla livsmiljöerna för såväl de unika insekterna som för backsvalorna. Syftet med reservatet är även att bevara naturmiljön i det gamla nedlagda sandtaget och därmed gynna den speciella biologiska mångfald som finns kopplad till gamla sandtag. Området ska dessutom bevaras för rekreation och naturupplevelser.

Behovet av medel för skötsel av naturreservatet bedöms uppgå till 40 000 kr per år.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att bilda det kommunala naturreservatet Maglarps sandtag med skötsel föreskrifter i enlighet med förslaget samt att behovet av medel för skötsel får beaktas i budget 2011 och framåt.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att bilda det kommunala naturreservatet Maglarps sandtag med skötsel föreskrifter i enlighet med förslaget samt att behovet av medel för skötsel får beaktas i budget 2011 och framåt.

Expedieras till
Agenda 21

Juseträres signatur

Utdragsbestyrkan

§ 163 Bildande av naturreservatet Maglarps sandtag samt antagande av skötsel föreskrifter

Dnr 2008/679, 031

Ärendebeskrivning

Föreligger förslag om att bilda naturreservatet Maglarps sandtag med skötselplan och budget för skötsel.

Bilaga 154

Syftet med naturreservatet är att bevara backsvalornas häckningsplats samtidigt som livsmiljöerna bevaras för områdets unika och rödlistade insekter som t.ex. flodsandbi, glansmalbi och lersmalbi samt att så långt möjligt inom området utveckla livsmiljöerna för såväl de unika insekterna som för backsvalorna. Syftet med reservatet är även att bevara naturmiljön i det gamla nedlagda sandtaget och därmed gynna den speciella biologiska mångfald som finns kopplad till gamla sandtag. Området ska dessutom bevaras för rekreation och naturupplevelser.

Behovet av medel för skötsel av naturreservatet bedöms uppgå till 40 000 kr per år.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att bilda det kommunala naturreservatet Maglarps sandtag med skötsel föreskrifter i enlighet med förslaget samt att behovet av medel för skötsel får beaktas i budget 2011 och framåt.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att bilda det kommunala naturreservatet Maglarps sandtag med skötsel föreskrifter i enlighet med förslaget samt att behovet av medel för skötsel får beaktas i budget 2011 och framåt.

Expedieras till

Agenda 21

Jusetrares signatur

Utdragsbestyrkan

Bildande av naturreservatet Maglarps sandtag i Trelleborgs kommun

Namn	Maglarps sandtag
Kommun	Trelleborg
Socken	Maglarp socken
Gränser	Området är rastrerat med rött på bifogad karta (bilaga 1)
Markägare	Trelleborgs kommun
Fastigheter	Del av fastigheterna Maglarp 28:20 och Maglarp 7:31 (bilaga 1)
Läge	Området är beläget ca 6 km väster om Trelleborg på den östra sidan om Maglarps skjutbana.
Kartblad:	
Terrängkartan (fd topografiska kartan)	kartblad 61DSO, index 50km, Sweref 99TM
Fastighetskartan (fd. ekonomiska kartan)	kartblad 61D3H, index 10km, Sweref 99TM
Registerkarta	kartblad 61D3H, index 10km, Sweref 99TM
Koordinater	x: 123 337,845 y: 6 139 609,076 Sweref 13 30 koordinater
Naturgeografisk reg.	Sydvästra Skåne – region 6
Areal	Ca 8,35 ha
Förvaltare	Trelleborgs kommun

Kommunfullmäktiges beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar kommunfullmäktige det område som rastrerats med rött på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet skall de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Syftet med reservatet

Syftet med naturreservatet Maglarps sandtag är att bevara backsvaornas häckningsplats samtidigt som livsmiljöerna bevaras för områdets unika och rödlistade insekter som tex flodsandbi (*Andrena nychthemera*), glanssmalbi (*Lasioglossum lucidulum*), samt lersmalbi (*Lasioglossum pauxillum*) samt att så långt möjligt inom området utveckla livsmiljöerna för såväl de unika insekterna som för backsvaorna. Syftet med reservatet är även att bevara naturmiljön i det gamla nedlagda sandtaget och därmed gynna den speciella biologiska mångfald som finns kopplad till gamla sandtag. Området skall dessutom bevaras för rekreation och naturupplevelser.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar är det förbjudet att

1. Uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning.
2. Vidta åtgärd som avsevärt förändrar områdets topografi, dränerings- och ytförhållanden eller landskapets karaktär, såsom att spränga, gräva, borra, schakta, plöja, harva, utfylla, dämna eller dika.
3. Uppföra tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift eller därmed jämförlig anordning.
4. Sprida gödselmedel eller kemiska bekämpningsmedel.
5. Anordna upplag.
6. Avverka träd eller buskar.
7. Så eller plantera för området främmande buskar.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet:

1. Utmärkning av och upplysning om naturreservatet.
2. Skötsel av reservatsområdet enligt fastställd skötselplan.
3. Underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet och information.
4. Miljöövervakning samt uppföljning av områdets skötsel.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. Göra upp eld inklusive tända och använda grill samt avfyra fyrverkeripjäser.
2. Tälta eller ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande.
3. Rida eller cykla.
4. Gräva, borra, mejsla, måla, ta bort eller på annat sätt skada block, mark, buskar eller träd.
5. Anbringa tavla, plakat, skylt, affisch, inskrift, snitsel eller därmed jämförlig anordning – informations- och reservatsskyltar samt gränsmärken undantagna.
6. Framföra motordrivet fordon.
7. Medföra ej kopplad hund.
8. Skräpa ner eller lämna avfall såsom sopor eller trädgårdsavfall.
9. Att avsiktligt störa djurlivet i området.
10. Anordna upplag.

Vidare är det förbjudet utan Trelleborgs kommuns, miljönämndens, tillstånd att

11. Beträda sandbranten under tiden 1 maj till 1 september.
12. Insamla insekter eller andra ryggradslösa djur.

Föreskrifterna under A och C skall inte utgöra hinder för åtgärder i samband med förvaltarens skötsel av området och områdets konstruktioner samt anordnande av information i enlighet med av kommunen fastställd skötselplan. Bestämmelserna utgör ej hinder för skötsel och tillsyn av betesdjur. Bestämmelserna utgör ej hinder för reparations- och underhållsåtgärder på befintliga el- och telekommunikationsanläggningar, vatten- och fjärrvärmeledningar samt på befintliga vägar inom eller angränsande till naturreservatet.

Föreskrifterna under A och C ska inte heller utgöra hinder för anpassningar av befintligt stignät och övriga befintliga anordningar i reservatet för funktionshinder. Bestämmelserna utgör ej heller hinder för anordnande av parkeringsplats för handikappanpassat fordon i anslutning till stignätet.

Kommunen erinrar om att det enligt 7 kap. 7 § miljöbalken kan meddelas dispens från naturreservatets föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Beskrivning av området

Maglarps sandtag ligger ca 6 km väster om Trelleborg intill det nya bostadsområdet Stavstensudde och strax öster om Maglarps skjutbana. Området används för rekreation och har mycket höga naturvärden enligt resultaten av de inventeringar som genomförts i området sedan 2005. Tillgängligheten med bil, cykel och buss är mycket god. Cykelstråk går från centrum ända fram till naturområdet. Parkeringsmöjlighet finns i områdets östra del strax norr om Uddens förskola vilken ligger precis intill naturområdet. Det finns även planer på att göra området tillgängligt för rörelsehindrade genom vissa ändringar av stigar och installationer mm.

Jordarten i området består av glacialsand vilken avsatts av strömmande vatten i ett gammalt delta, enligt faktadel till Trelleborgs Naturvårdsplan från 1997, reviderad 2004.

Maglarps sandtag, eller Maglarps grusgrop som området också kallas, har på grund av sanden, under lång tid varit föremål för täktverksamhet. Från denna tid finns rasbranter av sand kvar och i mitten av täkten har en intressant busk- och våtmarksvegetation till största delen bestående av olika arter av salix samt björk etablerats. Denna vegetation utgör ett bra skydd för vilt och fågel. Täktområdet har till stor del fyllts igen och återställts med olika fyllnadsmassor. På ytan av dessa massor har ett skikt med matjord lagts och här har det sedan utvecklats en frodig gräsäng. Stora delar av gräsängen samt delar av ängsmarken där ingen täktverksamhet har bedrivits betas nu av får.

Det mest intressanta med hela området har i sedan länge varit den stora häckningsplatsen av backsvalar i sandbranten. "Studier och ringmärkning av den 50-åriga backsvalekolonin har utförts sedan 1962 av ornitolog Christer Persson", Enligt faktadelen till Trelleborgs Naturvårdsplan från 1997, reviderad 2004, har sandtaget tidigare innehållit södra Skånes viktigaste moderkoloni av backsvalar. Under storhetstiden på 1960 och 70-talet kunde uppemot 1 200 bohål observeras i rasbranterna. I dag är den ca 60 meter långa sandbranten den enda sandbrant som finns kvar och kolonin av backsvalar är upp mot en femtedel så stor. Trots kolonins stora minskning har området i dag ett mycket stort naturvärde och besökaren ges en fascinerande upplevelse av fåglarna på nära håll.

Under 2004 och 2005 genomfördes inventeringar av insektsfaunan i sandtaget inklusive på skjutbanans vallar. De flesta och högsta värdena hittades i sandbranten inom Maglarps sandtag, området som nu är aktuellt som naturreservat. Tre arter av solitära sandbin som är "nya" för Skandinavium hittades; flodsandbi (*Andrena nyctemera*), lersmalbi (*Lasioglossum pauxillum*) och glansmalbi (*Lasioglossum lucidulum*). Dessutom hittades sammanlagt 13 rödlistade insektsarter förutom de ovan nämnda tre biartera; fyra solitära sandbin (*Colletes marginatus*, *Andrena nigrospina*, *Lasioglossum aeratum*, och *Sphecodes miniatus*), fyra skalbaggar (*Alevonota gracilenta*, *Amarochara forticornis*, *Harpalus anxius* och *Laemostenus terricola*), två dagfjärilar (*Cupido minimus* och *Zygaena filipendulae*), en humla (*Bombus muscorum*) och en rovkärl (*Astata minor*).

I ett utdrag från inventeringsrapporten "Inventering av solitärbin och andra insekter i Maglarps grusgrop 2005", av Mikael Sörensson, står följande: "Totalt 44 arter solitära bin dokumenterades vilket är en hög siffra även med nationella mått

*mätt och fullt jämförbar med landets finaste ås-, hed- och dynhabitat. Tre arter solitära bin visade sig vara "nya" för Skandinavien. Samtliga tre förekommer i Mellaneuropa och har troligen invandrat i sen tid. En av dessa, flodsandbi *Andrena nycthemera*, har ett exklusivt levnadssätt. Dess larver livnär sig enbart på videpollen och är i Mellaneuropa ekologiskt anpassat till floddalar med solöppna brinkar och sandstränder. Denna speciella miljö finner alltså en parallell i Maglärps grusgrop."*

Uppföljande inventeringar med tonvikt på de mest speciella insekterna har efter detta genomförts under 2007 och 2008. Vid både inventeringstillfällena har det speciella flodsandbiet återfunnits.

Under sommaren 2006 genomfördes även en rad övriga inventeringar i området. När det gäller inventeringen av fågelfaunan bedömdes backsvallekolonin som utan tvekan det viktigaste inslaget i området. Exempel på övriga förekommande fågelarter i naturområdet är fasan, sånglärka, näktergal, törnsångare, gulärta, ängsbiplärka och brun kärrhök. Inventeringen av grod- och kräldjur har visat på en mindre förekomst av mindre vattensalamander, vanlig padda och åkergröda.

Området har uppmärksamats

Området har under lång tid uppmärksamats som en mycket fin lokal för häckande backsvalor. Lokalen hade sin storhetstid under 60- och 70-talet då sandtåkten var som störst. Sedan dess har området uppmärksamats på grund av en annan organismgrupp. I samband med inventeringar av solitära bin 2004 och 2005 gjordes fynd av tre för Skandinavien helt nya arter av bin, flodsandbi (*Andrena nycthemera*), lersmalbi (*Lasioglossum pauxillum*) och glansmalbi (*Lasioglossum lucidulum*). Dessa fynd har bidragit till att området har uppmärksamats rejält.

Flodsandbiet har sedan dess fått ännu mera uppmärksamhet i samband med regeringens satsning 2010 för att uppmärksamma det "Internationella året för Biologisk mångfald". Satsningen består i att alla kommuner tillskicks ett vykort med en bild av en hotad art som på ett eller annat vis berör kommunen. Det unika flodsandbiet har då valts att representera Trelleborgs kommun. Satsningen är ett samarbete mellan miljöminister Andreas Carlgren, miljödepartementet samt de svenska länsstyrelserna.

Ärendets handläggning

Markägare, övriga kända sakägare och berörda myndigheter har förelagts att inkomma med erinringar mot förslaget. Kungörelse har gjorts i dagspressen. Följande har inkommit med yttranden och synpunkter varav några föranlett ändringar.

"De boende inom byarna"

Tillstyrker idén att bilda kommunalt naturreservat i Maglarps sandtag. Upplýser samtidigt att det däremot inte är bra med en skjutbanan alldeles invid bebyggelsen eftersom skjutandet hörs vida omkring.

Skånes Ornitologiska Förening

Finner förslaget väl underbyggt och att man funnit bra lösningar som gynnar såväl backsvalar som hotade insekter. Tillstyrker förslaget fullt ut.

L. Anders Nilsson, professor,
Inst. för Ekologi och Evolution,
Uppsala

Synpunkter vad gäller skötselplanen har beaktats och ändringar i skötselplanen till fördel för bins fortlevnad i området har genomförts. Synpunkterna berörde bla det viktiga i att området har en god blomrikedom både på marken och i buskagen intill bins boplatser, att bins boplatser noga beaktas vid grävningen av slänten och att tidpunkten för grävningen av sandslänten inte får ske senare än den 20:e mars, samt att reservatets fördelaktiga utvecklingsmöjligheter mm.

Anders tillägger att det även är viktigt hur skyttebanan sköts med hänsyn till bin. Skyttebanan bör skötas på ett sätt som gynnar naturlig blomrikedom med ärtväxter, blåmunkar och sandvita osv.

Skogsstyrelsen

Har inget att erinra mot förslaget men vill betona att det är viktigt att bevara och gynna ett buskskikt med variation och blommande, bärande buskar. Tillstyrker förslaget.

Fritidsnämnden

Ingen erinran mot förslaget förutsatt att skytteanläggningen bevaras i befintligt skick för skjutövningar.

Miljönämnden

Anser det angeläget och positivt att ett naturreservat bildas i Maglarps sandtag. Vissa synpunkter i formuleringar har beaktats. Tillstyrker förslaget.

Skolnämnden

Ingen erinran mot förslaget. Meddelar även att närmast berörda verksamhet, Uddens förskola är positiva och tycker att det är en förmån att ha naturområdet i sin närmiljö. Tillstyrker förslaget.

Fastighetsnämnden

Ställer sig positiv till bildandet av ett kommunalt naturreservat i Maglarps sandtag men att naturreservatet och skötselplanen inte får leda till utökade kostnader och åtaganden för Fastighetsnämnden. Tillstyrker förslaget.

Tekniska nämnden

Informerar om att det längs områdets norra och östra kanter finns kommunala fjärrvärmeledningar, va-ledningar samt elkablar nedgrävda och att det är olämpligt att dessa ligger inom naturreservatet. Hänsyn har tagits till dessa ledningar i naturreservatets föreskrifter genom att bestämmelserna i föreskrifterna ej skall utgöra hinder för reparations- och underhållsåtgärder.

Informerar om att den sydöstra hörnan av området bör justeras på grund av eventuella kommande behov av cykelväg till förskolan. Frågan har undersökts och några planer på cykelväg finns inte på denna sida om förskolan.

Tekniska förvaltningen beskriver även ett tänkbart problem med översvämningar vid långvariga och intensiva regn. För att säkerställa detta problem, skriver tekniska nämnden, bör befintligt dike i områdets nordöstra sida förstärkas och ingå i områdets skötselplan. Bedömningen har gjorts att diket enklast underhålls med en enskilt upprättad plan för skötsel av diket och att diket inte bör ingå i naturreservatet eller i naturreservatets antagna skötselplan.

Informerar även om att den dräneringspumpstation som finns inom skjutbanans område måste vara i funktion för att inte det lågt belägna markområdet inom det föreslagna naturreservatet ska översvämmas.

Slutligen godkänner tekniska nämnden förslaget om bildande av kommunalt naturreservat vid Maglarps sandtag under förutsättning att området minskas i enlighet med yttrandet. Delar av området har nu lagts utanför och ingår inte i naturreservatet. I de fall där ledningar ligger inom naturreservatet har hänsyn tagits till detta i naturreservatets föreskrifter och bestämmelserna utgör ej hinder för reparations- och underhållsåtgärder av dessa.

Skanova (TeliaSonera)

Föreskrifterna under punkt A i förslaget får inte innebära inskränkningar i Skanovas drift och underhåll av befintliga teleledningar inom området. Hänsyn har tagits till dessa ledningar i naturreservatets föreskrifter genom att bestämmelserna i föreskrifterna ej skall utgöra hinder för reparations- och underhållsåtgärder.

E.ON Sverige AB

På uppdrag av E.ON Elnät Sverige AB och E.ON Vind Sverige AB. Ingen erinran i ärendet.

Vägverket

Ser positivt på att nya naturreservat inrättas för att säkerställa en god biologisk mångfald, som en del i en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Vägverket informerar även om att de stora exploateringsplanerna i området kring naturreservatet i framtiden kommer att påverka det allmänna vägnätet i området. Väg 514 kommer att få en delvis ny sträckning och sannolikt även ges en standardhöjning. Vägverket förutsätter att reservatets avgränsningar inte försvårar en framtida utbyggnad av väg 514. Naturreservatet bedöms inte utgöra några hinder för framtida utbyggnad av väg 514.

Lantmäteriet

Har ingen erinran om föreskrifterna. När det gäller gränsdragning och kartredovisning skulle en storskalig primärkarta kanske vara att föredra framför ett ortofoto. För skötselplanen är ortofoto en stor tillgång. Kartorna har förändrats enligt lantmäteriets önskemål. Som övrig synpunkt lägger lantmäteriet till följande: "Från ortnamnssynpunkt noteras med tillfredsställelse att sandtag skrivs utan versal."

Samråd har skett med Länsstyrelsen och Länsstyrelsen har tillstyrkt förslaget.

Skäl för beslut

Beslutet att bilda naturreservat i Maglarps sandtag överrensstämmer väl med andra planer. Ingen detaljplan finns över området. I Trelleborgs kommuns översiktsplan 2010, antagen av kommunfullmäktige 2010-06-21, omnämns området Maglarps sandtag under rubriken "naturreservat" som ett förslag till naturreservat för sina naturvärden av solitära rödlistade bin. I kapitel som handlar om föreslagen väg- och bebyggelsestruktur är området markerat som grönstråk / grönområde.

I Natur- och kulturmiljöplanen 2010, antagen 26:e april 2010 av kommunfullmäktige, klassificeras området som ett "*område av mycket höga naturvärden i kommunen*". Redan i naturvårdsplanen för Trelleborgs kommun, faktadel, Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, 1997, omnämns området ha höga naturvärden i kommunen.

Maglarps sandtag ligger inom riksintresse för kustzonen.

Att göra Maglarps sandtag till naturreservat följer de regionala antagna delmålen för "Ett rikt växt och djurliv" väl. Delmålen är att hejda förlusten av biologisk mångfald, minska andelen hotade arter samt att den biologiska mångfalden nyttjas hållbart. För områdets värdefulla bin finns ett förslag till åtgärdsprogram kopplat, åtgärdsprogram för hotade bin på Salix, 2008-2012. Dessutom finns Maglarps sandtag omnämnt i länsstyrelsens "Genomförandeplan för skydd av tätortsnära natur i Skåne 2010-2015". Genom att avsätta området som naturreservat med en antagen skötselplan för att bevara och sköta insekternas och fåglarnas livsmiljö säkerställs områdets framtid.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald och att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter bör det angivna området avsättas som naturreservat.

Kommunen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet är av så begränsad omfattning att det inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten.

Trelleborgs kommun har beaktat inkomna yttranden och synpunkter och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan. Se bilaga x

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.ska en skötselplan ingå i varje beslut om bildande av naturreservat.

Kommunfullmäktige fastställer med stöd av 3§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.bifogade skötselplan (bilaga 2) att gälla tills vidare.

Resultaten av områdets skötsel enligt skötselplanen ska kontinuerligt utvärderas och vid behov ska skötselplanen även justeras.

Naturvårdsförvaltare

Trelleborgs kommun är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med berörda myndigheter och övriga sakkunniga.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av kommunfullmäktige i Trelleborgs kommun, protokoll vid sammanträde 2010-10-25, § 163 (bilaga 3.)

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Länsstyrelsen i Skåne län.

Kommunens beslut i frågor som rör bildande, ändring eller upphävande av reservat, utom frågor om ersättning, får överklagas (19 kap 1 § MB). Beslut får överklagas av den som beslutet angår om det gått honom eller henne emot (16 kap 12 § MB). Vissa ideella föreningars rätt att överklaga enligt 16 kap 13 § MB gäller enbart domar och beslut om tillstånd, godkännande och dispens, alltså inte bildande, ändring eller upphävande av reservat.

Bilagor

Bilaga 1. Karta med reservatets avgränsning.

Bilaga 2. Skötselplan

Bilaga 3. Protokoll från kommunfullmäktiges beslut 2010-10-25.

Sändlista

Länsstyrelsen i Skåne län, miljöavdelningen, 205 15 Malmö.

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm.

Skogsstyrelsen, Skånes sydvästra distrikt, Swantje Oostra, Box 6, 243 21 Höör.

Naturskyddsföreningen i Trelleborg, att. Sigun Grönlund, Lyktgubbens väg 7,
231 66 Trelleborg.

Skånes Ornitologiska Förening, Box 96, 221 00 Lund.

Professor L. Anders Nilsson, Avd f Växtekologi, Uppsala Universitet,

Villa v. 14, 752 36 Uppsala.

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm.

Lantmäterimyndigheten Skåne län, Box 505 90, 202 15 Malmö.

Vägverket, Region Skåne, Box 543, 291 25 Kristianstad.

Skanova, Telia Sonera Sweden-SE, 40 535 Göteborg.

E.ON Sverige AB, Markjuridik, 205 09 Malmö.

Polismyndigheten i Skåne, 205 90 Malmö.

Byggnadsnämnden

Fritidsnämnden

Fastighetsnämnden

Kulturnämnden

Miljönämnden

Skolnämnden

Tekniska nämnden

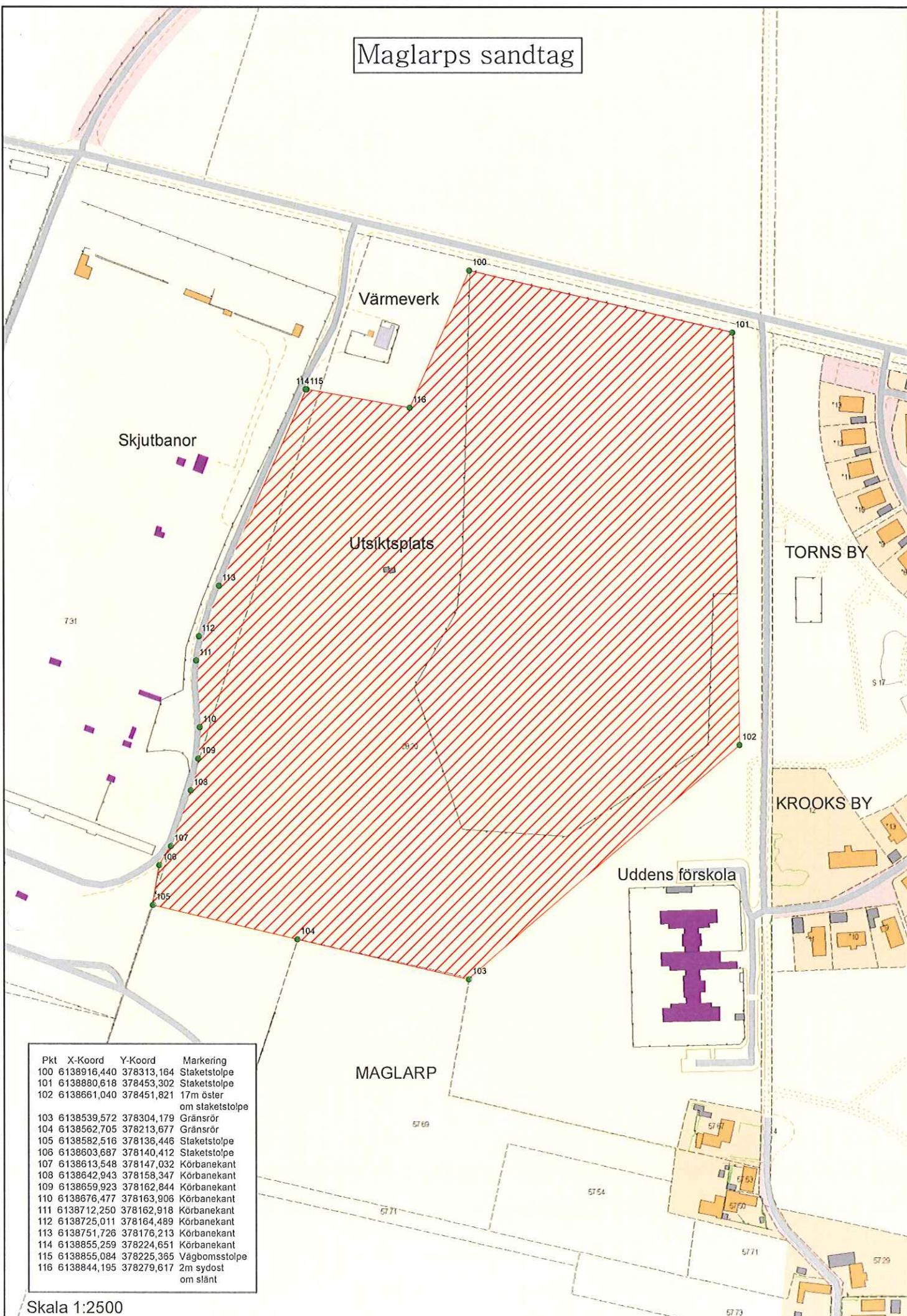
Tekniska förvaltningen, VA-avdelningen, att. Lars Thysell

Trelleborgs fjärrvärme AB (TREFAB)

Trelleborgs Energiförsäljning AB (TEFAB)

Kommunstyrelsen

Maglarps sandtag

Skötselplan för naturreservat Maglarps sandtag i Trelleborgs kommun

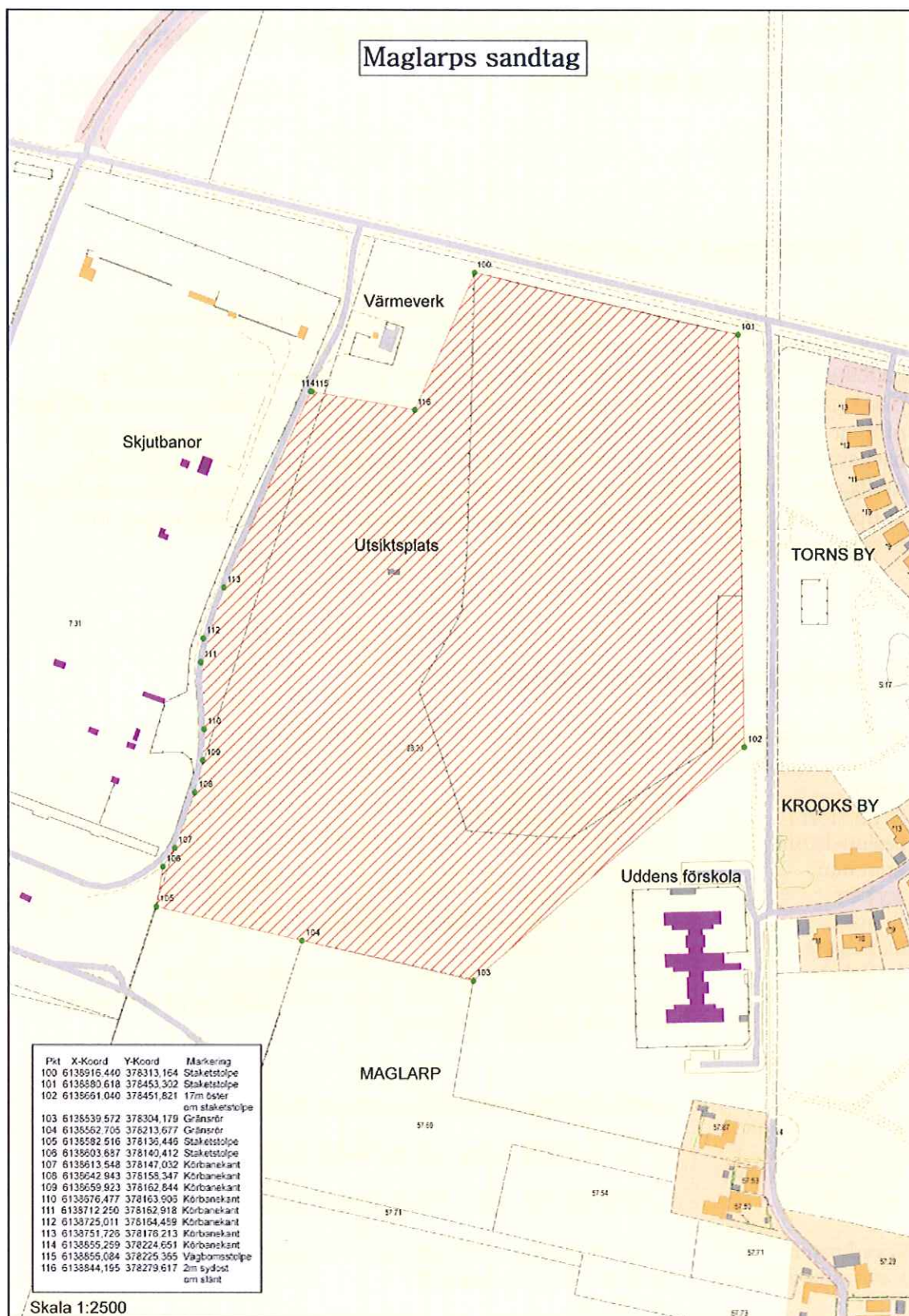
1. Syftet med reservatet

Syftet med naturreservatet Maglarps sandtag är att bevara backsvälornas häckningsplats samtidigt som livsmiljöerna bevaras för områdets unika och rödlistade insekter som tex flodsandbi (*Andrena nychthemera*), glanssmalbi (*Lasioglossum lucidulum*), samt lersmalbi (*Lasioglossum pauxillum*) samt att så långt möjligt inom området utveckla livsmiljöerna för såväl de unika insekterna som för backsvälorna. Syftet med reservatet är även att bevara naturmiljön i det gamla nedlagda sandtaget och därmed gynna den speciella biologiska mångfald som finns kopplad till gamla sandtag. Området skall dessutom bevaras för rekreation och naturupplevelser.

2. Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

Namn	Maglarps sandtag
Skyddsform	Kommunalt naturreservat
Beslutsdatum	2010-10-25
Kommun	Trelleborg
Socken	Maglarp socken
Gränser	Området är rasterat med rött på karta, sida 2
Markägare	Trelleborgs kommun
Fastighet	Del av fastigheterna Maglarp 28:20 och Maglarp 7:31
Läge	Området är beläget ca. 6 km väster om Trelleborg på den östra sidan om Maglarps skjutbana.
Kartblad:	
Terrängkarta (fd topografiska kartan)	kartblad 61DSO, index 50km, Sweref 99TM
Fastighetskarta (fd ekonomiska kartan)	kartblad 61D3H, index 10km, Sweref 99TM
Registerkarta	kartblad 61D3H, index 10km, Sweref 99TM
Koordinater	x: 123 337,845 y: 6 139 609,076 Sweref 13 30 koordinater
Naturgeografisk reg.	Sydvästra Skåne – region 6
Areal	Ca 8,35 ha
Förvaltare	Trelleborgs kommun
Beslutsmotiv	Zoologiska och rekreation
Planförfattare	Maria Adolfsson

Karta över Maglarps sandtag med omgivningar. Rödrastrerat område markerar naturskyddsområdet Maglarps sandtag. Fastighetsgränserna visas med svartstreckade linjer. Kartan upprättad av: Stadsbyggnadskontoret/Mät- och kartavdelningen i samarbete med Agenda 21, Avdelningen för strategisk utveckling, Kommunledningsförvaltningen.

2.2 Historiska förhållanden

Precis som namnet antyder har Maglarps sandtag tidigare under lång tid varit en sandtäkt. Det senaste täktillståndet upphävdes helt under våren 2003 i samband med ett beslut från länsstyrelsen. Innan sandtäckten startades brukades marken som åker men exakt när täktverksamheten påbörjades är osäkert. Jordarten i området består av glacialsand som har avsatts av strömmande vatten i ett gammalt deltaområde, enligt faktadel till Trelleborgs Naturvårdsplan från 1997, reviderad 2004.

Trelleborgs kommun tog i början av 70-talet över ansvaret för täktområdet från länsstyrelsen. Återställning av området har successivt pågått åtminstone sedan början av 70-talet. Maglarps skjutbana anlades i den västra delen av området 1972 och resterande delar av täkten skulle sedan helt återställas och således fyllas igen. Återställningen av täkten avslutades innan de sista resterna av sandtäckten var ifyllna.

2.3 Dagens förhållande

Maglarps skjutbana upptar större delen av den gamla sandtäckten. Vad som sedan finns kvar av sandtäckten är en ca 60 meter lång sandbrant med intilliggande sandblottor. Denna utgör en yta om ca 0,3 ha. Söder om sandbranten finns ett område om ca 1,5 ha som består av busk- och trädvegetation mestadels bestående av salix. Dessutom finns en mindre håla kvar strax öster om sandbranten bestående av en liten sandbrant och ett mindre vegetationsområde med salix (0,08 ha). Övriga ytor som tidigare hörde till sandtäckten har återställts och fyllts med inerta massor som jord, sten och betong m.m. Ovanpå detta har ett lager jord lagts och sedan har jorden besåts med olika grässorter.

Skjutbanans område skiljs från övriga områden av en bilväg norrifrån dessutom är skjutbanan inhägnad. I närheten av naturreservatet finns flera större nybyggda villaområden samt ett äldre mindre villastråk. Uddens förskola är naturreservatets närmaste granne. I närheten till naturreservatet planeras ytterligare nya bostadsområden.

2.4 Översiktlig beskrivning av naturreservatets bevarandevärden

2.4.1 Flora och fauna

Från tiden då täktverksamhet pågick i Maglarps sandtag finns en rasbrant av sand kvar och med tiden har dessutom en intressant busk- och våtmarksvegetation etablerats i mitten av den lämnade täkten. Denna buskvegetation består till största delen av olika arter av salix samt björk och utgör ett bra skydd för vilt och fågel. Den lämnade täkten har sedan 40-talet varit känd för sin årligen återkommande stora koloni av häckande backsvalar. Kolonin var under 60-talet en av södra Sveriges största backsvalekolonier med upp mot 1 200 bohål. I dag kan kolonin räknas som en av de större i Skåne med 150 – 200 bohål, under gynnsamma år upp mot 300

bohål. I samband med inventering av insekter 2004 och 2005 uppdagades att området har mycket stora värden när det gäller rödlistade och unika insektsarter och då speciellt solitärlevande bin. I sandtaget hittades 13 rödlistade olika insektsarter samt 44 olika arter av solitära bin varav tre av dessa biarter var nya för Skandinavium.

Den viktigaste miljön för både backsvalar och skyddsvärda insekter är de sandiga områdena med den solbelysta södervända sandbranten som huvudmiljö. För de solitära bina är även salixvegetationen strax söder om sandbranten samt tillgången till ett flertal småblommiga växtarter avgörande för deras existens. Salixpollen utgör en extremt viktig näringskälla för fler av de olika arterna av storvuxna bin i området vilka har sandbranten som sin boplats och söker födan en bit därifrån. Ett större antal arter av bin har sandbranten med de sandiga kantzonerna som hela sitt livsrum och avgörande för dessa arter är mängden av vissa örter som blommor i den omedelbara närheten till sandbranten.

Generellt sett har nedlagda sand- och grustag alltid höga bevarandevärden med tanke på dessa miljöers ytterst speciella naturkaraktär och bristen på dessa i landskapen.

2.4.2 Intressen för allmänheten

Reservatet är ett område av stor betydelse för allmänhetens möjlighet till naturupplevelser samt rekreation. Naturreservatet ligger strax intill flera nya och äldre bostadsområden. Backsvalornas aktivitet under våren i sandbranten är en väldigt fascinerande naturupplevelse för såväl ung som gammal. Dessutom har området ett stort pedagogiskt värde. Strax intill naturreservatet ligger Uddens förskola och barngrupper från förskolan är ofta på besök i naturreservatet för att få naturupplevelser och bedriva pedagogisk verksamhet utomhus.

3. Översikt över planerad markanvändning och skötsel

3.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med skötseln av reservatet ska vara att utveckla och långsiktigt bevara en gynnsam bevarandestatus för rödlistade och unika insekter samt att långsiktigt bevara och utveckla förutsättningarna för backsvalornas häckning i den nedlagda sandtälten. Reservatet ska innehålla biotoper som utgör en god livsmiljö för hotade, sällsynta och unika insektsarter samt en god häckningsmiljö för den gamla backsvalekolonin.

3.2 Generella riktlinjer och åtgärder

För att årligen skapa goda förutsättningar för en god häckningsmiljö för backsvalar ska ca en tredjedel av sandbranten årligen, under sen vinter eller tidig vår (februari – mars) beskäras för att skapa en så brant och hög sluttande sandbrant som möjligt. Beskärningen av branten får aldrig ske senare än 20:e mars för att undvika skada på

bisamhället. Anledningen till att endast en tredjedel av branten ska beskäras är att de återstående två tredjedelarna ska lämnas orörda till fördel för de sandlevande insekterna i området. Grundregeln är att sandbrantens östra och västra sidokant ska normalt sett alltid hållas orörda men detta kan komma att behöva ändras beroende på utvecklingen av bohål för solitärbin och häckningsförhållanden för backsvalar. Alla sandmarker strax intill sandbranten ska innehålla öppna sandblottor.

Buskvegetationen får inte spridas för nära den solbelysta sandbranten. Buskaget får inte komma så nära att det beskuggar sandbranten eller försvårar inflygningen för backsvallorna till deras bon i sandbranten. *Däremot får inte salixbuskaget vid sandbrantens västra sida helt tas bort. Detta buskage är undantaget från regeln med beskuggning. I denna hörna har det bildats en speciell miljö för solitära bin.*

Buskvegetationen ska till över 50 % innehålla salix av olika arter. Vid behov av avverkning av buskar och träd ska salix i första hand sparas och tillväxt för denna ska, i den mån det är möjligt, gynnas. Björk ska i första hand tas bort men det kan vara önskvärt att man sparar vissa träd som kan anses vara estetiskt tilltalande för området. Betänk alltid att Söderslätt i Trelleborgs kommun är förhållandevis trädfattigt och med tanke på naturområdets ringa storlek blir varje träd mycket betydelsefullt. Det är mycket viktigt att för och nackdelar noga vägs mot varandra innan avverkning av större träd. Blir träden för höga och beskuggar sandbranten måste även de mera estetiskt tilltalande större träden avverkas. Vid en sådan avverkning ska man se till att det finns yngre generationer träd i närheten.

Ängsmarkerna ska vid behov slåträs under sensommar eller höst eller betas. Blommande flora ska gynnas och detta är speciellt viktigt i de sandiga områdenas omedelbara närhet. Områdets fauna och flora ska dokumenteras och övervakas med särskild inriktning på sandlevande insekter, solitärbin, backsvalar samt för dessa viktiga blommande växter och salixbestånd.

3.3 Riktlinjer kring jakt i området

I naturreservatet skall generellt sett ingen jakt få bedrivas. Om däremot problem uppstår och kvalitetsmålen för området riskerar att inte längre kunna uppfyllas på grund av predation eller annan skada, kan skydds jakt tillåtas inom naturreservatets gränser. Dock under förutsättning att lämpliga åtgärder vidtas för allmänhetens säkerhet.

3.4 Kvalitetsmål

Huvudmålet är att långsiktigt bevara och sträva efter att utveckla livskraftiga populationer av solitära bin samt andra hotade eller sällsynta sandlevande insektsarter samt en livskraftig och årligen återkommande koloni av backsvalar. Dessutom är målet att långsiktigt bevara resterna från en gammal sandtäkt med en solbelyst sandbrant i söderläge innehållande biotoper för unika, hotade eller sällsynta djur och växtarter samt att långsiktigt bevara en mycket viktig buskvegetation som till större delen ska bestå av olika salixarter.

4. Mål och föreskrifter för naturområdets olika delområden

Hela naturreservatet Maglarps sandtag är totalt ca 8,35 ha stort och indelas i fem olika delområden. Gränserna mellan områdena består av gradvisa förändringar från en naturkaraktär till en annan. Delområdenas olika karaktärer redovisas nedan med en ungefärlig yta i ha samt visas på ortofoto över områdenas placering i förhållande till varandra.

1. **Sandzon, område 1.** (0,33 ha)
Stor sandslänt med intilliggande sandblottor.
2. **Sandzon, område 2.** (0,085) ha
Mindre sandgrop med sandslänt strax öster om sandzon, område 1.
3. **Sandmarksområde** (2,9 ha)
Sandiga ängsmarker nord / nordost om sandzon, område 1 och område 2.
4. **Träd- och buskområde** (1,47 ha)
Vegetationsområde strax söder om sandzon, område 1.
5. **Ängsmarksområde** (3,56 ha)
Ängsmarker syd / sydost om träd- och buskområdet samt sandmarksområdet.

Sandzon, område 1 och område 2, bör med fördel utvecklas så att de i framtiden slås samman och den gemensamma benämningen blir då sandzonsområde. I denna skrivelse kommer dock områdena i fortsättningen att beskrivas och hanteras var för sig.

Ortofoto över naturreservat Maglarps sandtag med markeringar av naturreservatets olika delområden och deras positioner.
Ortofotot upprättat av: Stadsbyggnadskontoret/Mät- och kartavdelningen i samarbete med Agenda 21, Avdelningen för strategisk utveckling, Kommunledningsförvaltningen.

4.1. Sandzon, område 1

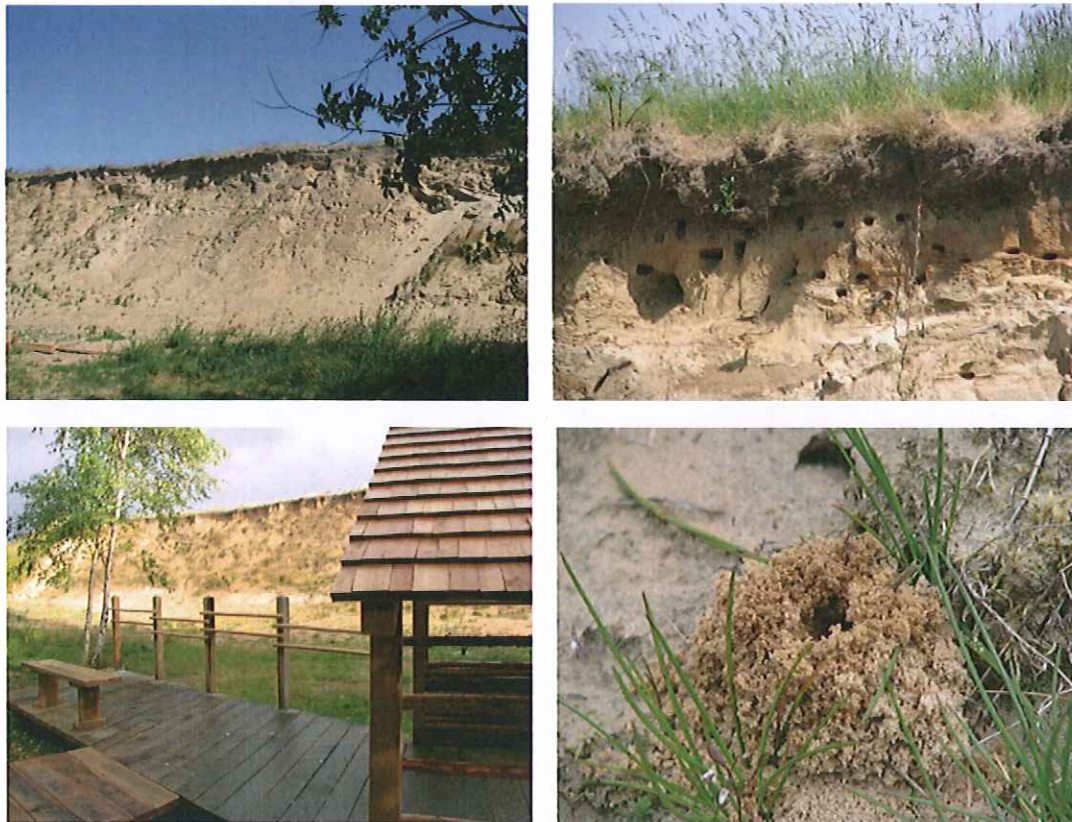

Bild 1 – 4: Sandzon 1 karaktäriseras av den solbelysta sandslänten i söderläge. I sandslänten häckar årligen en stor koloni backsvalar. Sandslänten och sandmiljön är även livsmiljö för ett stort antal intressanta och unika samt rödlistade insektsarter. På bilderna syns bohål till både backsvalar och bin samt "svalkiket" med en fin utblick över sandbranten.

Sandzon, område 1, består framför allt av en ca 60 meter långa solbelyst sandslänt i söderläge omgiven av flera mindre sandmiljöer. Sandslänten är en rest från tiden då området användes som sandtäkt. På den västra sidan är slänten upp till 8 meter hög och på den östra sidan är den mellan 6 och 7 meter hög. Sandzon, område 1, är livsmiljö för en större backsvalekoloni och för ett flertal unika och rödlistade insekter. Området är livsmiljö för 44 olika arter av sandlevande bin.

Häckande backsvalar

Sandslänten är årligen en populär häckningsplats för backsvalar och den har så varit minst sedan 60-talet. Enligt faktadelen till Trelleborgs kommuns naturvårdsplan från 1997, reviderad 2004, har sandtaget förr varit häckningsplats för södra Skånes viktigaste moderkoloni av backsvalar och under denna tid har uppemot 1 200 bohål observerats i sandtaget. Vid denna tid hade området en av södra Sveriges största backsvalekolonier. Detta var under tiden då täktverksamheten fortfarande pågick. Numera är kolonin ca 10-20 % så stor som när den var som störst. Många sandtäkter har sedan 60-talet försvunnit genom att de helt eller delvis har återställts. Backsvalekolonin i Maglarps sandtag anses därför fortfarande vara stor och är en av de större i Skåne.

Bild 5: Backsvalorna är mycket ivriga med att bygga bo i sandslänten under våren.

Platsen har alltså ett mycket stort naturvärde och rekreationsvärde då den ger besökaren en fascinerande upplevelse när man på relativt nära håll kan studera backsvalornas aktivitet under våren.

Sandlevande insekter och solitära bin

Sandbranten och intilliggande sandområden är livsmiljö för unika, hotade och sällsynta insektsarter. Under 2004 och 2005 genomfördes de första inventeringarna av insektsfaunan i sandtaget inklusive på skjutbanans vallar. De flesta och största värdena finns i den gamla sandbranten inom naturreservatet Maglarps sandtags område. Vid inventeringen dokumenterades 13 stycken rödlistade insektsarter: fem solitära bin (*Colletes marginatus*, *Andrena nigrospina*, *Lasioglossum aeratum*, *Lasioglossum lucidulum* och *Sphecodes miniatus*), fyra skalbaggar (*Alevonota gracilenta*, *Amarochara forticornis*, *Harpalus anxius* och *Laemostenus terricola*), två dagfjärilar (*Cupido minimus* och *Zygaena filipendulae*), en humla (*Bombus muscorum*) och en rovstekel (*Astata minor*).

Under inventeringen dokumenterades dessutom tre arter av sandbin som är "nya" för Skandinavium (flodsandbi *Andrena nychtemera*, sydsmaalbi *Lasioglossum pauxillum* och glansmaalbi *Lasioglossum lucidulum*). En art av de solitära biarterna, flodsandbiet, har ett exklusivt levnadssätt. Dess larver livnär sig enbart på salixpollen och är i Mellaneuropa ekologiskt anpassat till floddalar med solöppna brinkar och sandstränder.

Bild 6: Vilande flodsandbi i sandbranten.

Maglarps sandtag ger alltså en likvärdig miljö, som dessa sandiga floddalar, för denna speciella insektsart. Precis som flodsandbiet är det flera andra arter av de sandlevande bina som har sina bon i sanden men som söker födan ett stycke därifrån i blommande buskar och i ängsblommor. Det är även många av de sandlevande arterna av bin som har sandbranten och de sandiga kantzonerna som hela sitt livsrum. För dessa arter är tillgången på tillräckliga mängder småblommiga växtarter i sandmiljön avgörande för deras existens. Dessa viktiga blommande växter utgörs främst av sandvita och vårkorsört vilka finns i naturreservatets sandmiljöer.

Uppföljande inventeringar med tonvikt på de mest speciella insekterna har efter detta genomförts under 2007 och 2008. Vid båda tillfällena har det speciella flodsandbiet återfunnits i sandbranten.

Kvalitetsmål för sandzon, område 1

Sandbranten ska fungera som biotop för både backsvala och skyddsvärda samt unika sandlevande insekter främst sandlevande arter av bin. Biarter som använder sandbranten som boplats men söker föda främst utanför sandbranten i salixbuskagen och på ängsblommorna, exv. flodsandbi *Andrena nychtemera*, ska ha en god livsmiljö i naturreservatet. Detta gäller även arter som har de sandiga områdena som hela sitt livsrum och således söker födan i småblommiga växter strax intill boplatsen, exv. sydsalbi *Lasiglossum pauxillum* och glanssalbi *Lasiglossum lucidulum*. Den södervända höga sandbranten delas in i **aktiva och passiva delar** där endast en del av de aktiva delarna årligen berörs av grävning för att iordningställas

till fördel för backsvaornas bobyggande och häckning. Sandbranten ska iordningställas före den 20:e mars innan backsvaorna kommer på våren och innan grävningen allvarligt kan skada sandlevande bins boområden. Övriga delar av sandbranten samt sandkullar, sandhögar och sandmarker runt omkring sandbranten ska lämnas till fördel för sandlevande skyddsvärda insekter. Dessa delar inbegrips således i de passiva delarna. Det ska finnas stora öppna sandblottor mellan sandbranten och busk- och trädzonen. Sandbranten ska hållas fri från skuggande vegetation *med undantag av den salixvegetation som växer i sandbrantens västra hörn eftersom det i denna hörna har bildats en speciell biotop.*

Målet är en årligen häckande population av backsvaor som motsvaras av minst 150 räknade bohål samt att hotade sandlevande unika insekter, främst flodsandbi *Andrena nychtemera*, sydsmaalbi *Lasioglossum pauxillum* och glansmaalbi *Lasioglossum lucidulum* får goda möjligheter till att etablera en stabil population i området.

Riktlinjer och åtgärder för sandbranten i sandzon, område 1

Årligen ska sandbranten beskäras av grävmaskin innan den 20:e mars för att branten ska vara iordningställd i tid tills backsvaorna återvänder på våren och innan grävningen kan göra stor skada på bisamhällena. Lämpligen används en grävmaskin på larvfötter med lång arm och stor skopa. Till detta behövs ofta även en lastbil för att forsla bort den grävda sanden såvida inte det bedöms finnas möjlighet att lägga sanden någon stans i området.

Beskärningen utförs alltid endast i den aktiva delen av sandbranten medan de passiva delarna av sandbranten alltid får vara i fred för grävmaskinen, se bild 7. Denna indelning av aktiva och passiva delar gäller tills det är lämpligt att göra en förändring med hänsyn till svalors och bins förutsättningar i området.

Beskärningen utförs även endast i en tredjedel av aktiva delar av sandbranten. Den del av sandbranten som beskäras av grävmaskinen ska även årligen variera vilket betyder att efter tre år har hela den aktiva delen av sandbranten "förnyats" med nygrävd sluttning. Det fjärde året börjar man om och gräver återigen den första delen av den aktiva slanten.

Den västra och den östra hörnan av sandbranten i sandzon, område 1, ska helt lämnas ifred från grävmaskinens beskärning. Dessa hörnor av sandbranten ingår alltså i den passiva delen, se bild 7. Hörnen är bevuxna med en grön kortvuxen flora.

Goda skäl krävs för att en annan bedömning ska göras av vad som ska klassas som aktiv respektive passiv del, t.ex. för att gynna vidareutveckling av sandbranten och sandzonen och dess värdefulla flora och fauna. De passiva delarna av sandbranten och de två tredjedelar som under året inte beskäras i den aktiva delen lämnas orörda till fördel för sandzonens hotade insekter och möjligheterna för dem att etablera en stark och stabil population i naturområdet.

Bild 7: Den aktiva delen som är aktuell för att beskäras till en tredjedel vart år syns här som en sandig sandbrant. Lägg märke till att tredjedelen på den högra sidan av branten har beskurets ganska nyligen. De passiva delarna syns till höger och vänster om den sandiga sandbranten och är där bevuxna av en grön kortväxande flora. Fotot är taget våren 2008.

Sandbranten beskärs så att lutningen blir så brant som möjligt men utan att stora ras riskeras. För att minimera risken för ras i sandbranten under grävningsarbetet kan skopan lämpligen "trycka till" lite mot branten. Trycker man för hårt kommer sanden att rasa i alla fall. Ett annat sätt för att minska risken för ras är att man låter skopan bara försiktigt "skrapa" ner de grästuvor och sandhyllor som bildats under den tid som delen av branten har vilat från beskärning. Det har visat sig att svalorna bäst gillar att lite av grässvålen uppe på branten fortfarande finns kvar. Om grässvålen blir för stor kommer den att medföra ett stort ras och därför bör den på utvalda mindre delar av den beskurna branten skäras av för att minska risken för dessa stora ras i samband med framtida beskärning. Resultaten av att minska på brantens lutning samt att på samma del även lätt "trycka fast" sandbranten, för att på detta sätt minska risken för ras maximalt, har däremot inte visat sig ge särskilt positiva effekter på backsvalornas bobyggande. De väljer enligt erfarenheter i detta område då en annan del av sandbranten i stället. Svalorna vill att det ska se så naturligt ut som möjligt.

Grästuvor och hyllbildningar i sandbranten är negativt för svalornas häckning eftersom predatorer som exv. räv, rovfåglar och det närliggande villaområdets alla tamkatter, då lätt kan klättra upp och nå svalornas bon i branten. Uppgrävda gamla stora hål i sandbranten som grävts av predatorer uppfattas som hot av svalorna och svalorna kommer då i första hand att välja en annan del av branten för sitt bobyggande. Det är alltså bra om man vid grävningstillfället får bort resterna av sådana uppgrävda gamla bon på den aktuella delen för grävningen.

Större sammanhängande sandblottor ska finnas framför sandbranten till en del motsvarande minst 50 % av ytan mellan sandbranten och träd- och buskområdet. Runt om sandbranten ska sandblottor finnas och vid behov ska dessa ytor kratts för att förhindra att grässvålen blir för kraftig. Vid behov ska även slåtter genomföras i sandzonen och gräs och örter ska sedan forslas bort från området.

Störningskänslighet och åtgärder för att minimera störningen

Sandbrantens invånare svalorna och de unika sandlevande bina är mycket störningskänsliga. Visar det sig att störningarna från i huvudsak besökare i området blir allt för påtagligt måste ytterligare åtgärder för minska störningen vidtas. Att uppleva naturvärden utan att befinna sig bakom stängsel är naturligtvis att föredra men visar det sig vara nödvändigt måste stängsel i lämpligt utförande sättas upp för att hindra besökare från att beträda sandbranten.

4.2. Sandzon, område 2

Bild 8: Vy över sandgropen åt öster (sandzon 2). Miljön är viktig i naturreservatet inte minst som reservmiljö för naturreservatets flora och fauna.

Sandzon, område 2, består av en sandgrop strax öster om sandzon, område 1. Sandgropen är en rest från den återställning av sandtaget som inte fullständigt genomförts i området. Sandzon, område 2, har samma karaktärsdrag som sandzon, område 1, men i mycket mindre skala. Där finns en sandbrant men den är mycket kortare och lägre och där finns sandblottor samt mindre buskvegetation bestående av framför allt salixarter. Sandzon, område 2, är viktig eftersom den kan ses som en reservmiljö för flora och fauna i den mycket viktiga sandzon, område 1.

Sandgropen kan med fördel användas vid en eventuell vidareutveckling av hela naturreservatets sandmiljö med sandbrant. Genom att gräva bort vallen mellan sandzon, område 1, och sandzon, område 2, skulle en mycket längre sammanhängande sandbrant med större möjligheter för ännu högre naturvärden kunna skapas. Vallen består till största delen av fyllnadsmassor och den har alltså ingen kärna av sand.

I sandzon, område 2, finns till viss del samma insekter och samma flora som i sandzon, område 1. Det är inte helt ovanligt att några par backsvalar bygger bo även i den här mindre sandbranten.

Kvalitetsmål för sandzon, område 2

Målet är att sandzon, område 2, ska fungera som ett reservområde till sandzon, område 1, vilket vid behov enkelt kan prepareras så att lämpliga biotoper för backsvala och/eller hotade sandlevande insekter skapas.

Riktlinjer och åtgärder för sandzon, område 2

I sandzon, område 2, ska sandblottor finnas på en yta om minst ca 50 % av den solbelysta sandbranten och om minst ca 50 % av sandområdet nedanför sandbranten.

Blommande flora ska gynnas kring sandbranten till fördel för skyddsvärda insekter. Vid behov ska sandzon, område 2, slåttas och gräs och örter ska sedan forslas bort eller så kan området betas av t.ex. får förutsatt att betet då sker kontrollerat med tanke på blommande flora.

När det gäller salixvegetationen får denna inte bli för stor och för hög så att den beskuggar sandbranten eller "tar över" sandgropen.

Det är lämpligt att sammanbinda sandzon, område 2, med sandzon, område 1 för att på detta sätt utveckla området och förbättra förutsättningarna för både svalor och bin i sandmiljön. Om och när en sådan sammanbindning genomförts följs åtgärderna i skötselplanen enligt vad som gäller för sandzon, området 1.

4.3. Sandmarksområde

Bild 9: Fårbete på sandmarksområdet på den torrare och mera näringsfattiga ängen. Utblick mot sydväst med Träd- och buskområdet i bakgrunden.

Sandmarksområdet består av sandmarker nord och nordost om sandzon, område 1 och område 2. Sandmarksområdet är i dag en äng men har tidigare använts som åker. Sandmarksområdet skyddas för att i framtiden kunna ge plats och utrymme för den gradvisa utvidgningen av sandzonen (område 1 och område 2). Denna utvidgning kommer framför allt att ske helt naturligt som ett resultat på den skötsel som krävs för sandzonen, t.ex. den årliga beskärningen av sandbranten med grävmaskin till fördel för svalornas häckning.

På den torra och mera näringsfattiga ängen syns och hörs sånglärka, ängspiplärka och gulärka. Dessutom kan rovfåglar som brun kärrhök och tornfalk ses spana över området.

Kvalitetsmål för sandmarksområdet

Marken innehåller samma slags glacialsand som den som blottas i sandzon, område 1 och område 2. Eftersom sandbranten i sandzon, område 1, varje år måste beskäras innebär det att man hela tiden "gräver" sig norrut i det gamla sandtaget och därför måste de sandiga markerna i områdets norra del skyddas och bevaras till fördel för naturreservatets naturvärden i framtiden. Vid varje tillfälle för grävning kan upp mot ca 0,5 – 1 m tas av sandmarken vid platsen för grävningen. Man ska vara mycket försiktig med grävskopan för att så lite som möjligt ska rasa av branten.

En blommande mångfald av ängsflora ska eftersträvas på området. Den tidigare dominerande floran av högvuxna grässorter har sedan betet startade under sommaren 2008 delvis ändrat karaktär och en större mångfald tycks nu ha uppstått i floran.

Riktlinjer och åtgärder för sandmarksområdet

För att förstärka karaktären av sandmark bör området på större sammanhängande ytor ha sandblottor vilket exv. kan skapas genom att området harvas. Denna skötsel kan då i sin tur gynna en mera näringsfattig flora på ängen. I övrigt ska ängen vid behov slåttas och gräs och örter ska då tas bort från området alternativt kan området betas av exv får. Betet måste ske kontrollerat med tanke på den blommande floran.

4.4. Träd- och buskområde

Bild 10 - 12. I slutet av stigen, genom den vildvuxna skogen av i huvudsak salix når, man slutligen "svalkiket". Härifrån kan man med fördel följa svalornas bobyggande i sandbranten under våren.

Området med träd- och buskvegetation har flera olika karaktärer. Här finns täta buskområden med salixvegetation, ett fuktigare område som under vinter och vår är vattenfyllt men som till stora delar torkar under sommaren och det finns ett torrare område som i huvudsak är bevuxet av tall.

Den absolut viktigaste växten i vegetationsområdet är de flertalet arter av salix. Salixen är livsnödvändig för flera arter av solitära bin som under den tidiga våren livnär sina larver på pollen från salix. Med tanke på att det i området växer flera olika arter av salix kommer också dessa olika salixarter att under hela den tidiga våren kunna ge föda till larverna eftersom olika salixarter blommar vid olika tidpunkt.

Den förhållandevis täta vegetationen hyser också ett flertal olika fågelarter som exv näktergal, kärrsångare, törnsångare, trädgårdssångare, lövsångare och fasan. Dessutom har rådjur området som tillflyktsort och räv jagar i området.

I de fuktigare områdena finns dokumenterade fynd av mindre vattensalamander, vanlig padda och åkergroda. Samtliga förekommer i mindre antal troligen på grund av den relativt täta vegetationen och på grund av att vattensamlingarna till största delen torkar ut under sommaren.

Kvalitetsmål för träd- och buskområdet

Träd- och buskområdet ska ge ett bra skydd för vilt och fågel. Vegetationen ska domineras av salixarter för att ge den livsnödvändiga födan till naturreservatets unika och skyddsvärda insekter i larvstadiet. Vegetationen ska kännas vildvuxen. Dessa kvalitetsmål gäller samtidigt som promenadstigar genom området ska hållas öppna och framkomliga för besökare i området.

Riktlinjer och åtgärder för träd- och buskområdet

Alla gångstråk i området ska hållas öppna från sly och nedfallande grenar samt gräset i gångstråken ska hållas nedklippt under hela vår- och sommarsäsongen. Träd- och buskområdet ska i delar där behov finns gallras och rensas. Vegetationen får inte bli så hög eller komma så nära inpå sandbranten så att den beskuggar branten.

Vid en eventuell beskuggning ska i första hand salixarter sparas till fördel för områdets hotade insekter. Vissa björkar kan sparas i ett rent estetiskt syfte men de får inte bli så höga att de beskuggar viktiga sandområden eller ger problem för backsvaornas inflygning till bohålen.

Vegetationen får inte komma närmare den höga sandbranten än ca 15 m. Träd och buskar innanför detta avstånd måste avverkas. I samband med avverkning ska hänsyn tas till estetiskt tilltalande träd och till om det i närheten finns yngre träd som kan ta över de estetiska värdena. Betänk alltid att Söderslätt i Trelleborgs kommun är förhållandevis trädfattigt och med tanke på naturområdets ringa storlek blir varje träd mycket betydelsefullt. Detta är viktigast att tänka på i den s.k.

"björksalen" intill "svalkiket" och vid den stora stenen vid de våtare områdena. Dessa platser ska kunna fungera som öppnare samlingsplatser för besökande grupper. Hela tiden ska man även tänka på att området ska ha en vildvuxen karaktär och aldrig får bli parklik.

Områdena i och kring de våtare delarna bör vid behov rensas från småsly och död ved för att på det sättet försöka gynna grodlivet. Däremot får det aldrig bli fråga om en åtgärd som kommer att konkurrera med de livsmiljöer sångfåglar som näktergal, kärrsångare, törnsångare, trädgårdssångare, lövsångare och fasan kräver.

Speciella åtgärder för träd- och buskområdet

Målsättningen i naturreservatet bör även vara att området ska kunna nås med bl.a. rullstol och således behöver speciella åtgärder för detta genomföras. Detta kan förslagsvis ske genom att stigen som kommer från den västra entrén genom träd- och buskområdet beläggs med för området och ändamålet lämpligt hårdare material i lämplig kulör. Stigen ska sedan ringla mot den uppbyggda utkikskonstruktionen "svalkiket" och ansluta konstruktionen vid den uppbyggda rampen.

4.5. Ängsområde

Bild 13: Utblick söderut över ängsområdet, bildens vänstra sida, och träd- och busksområdet, bildens högra sida. I förgrunden syns ett fårstängsel.

I naturområdets östliga och södra delar finns frodiga ängsmarker. Dessa delar saknar den finkorniga glacialsand som ger naturområdet sin speciella karaktär. Ängen har en frodig vegetation och vissa delar blir väldigt våta under regniga perioder. Jordlagret i ängszonen består överst av ett tjockt lager pålagd matjord. Dessutom sluttar marken från norr till söder vilket hjälper till så att ytvatten ansamlas på vissa ställen på den frodiga ängen.

Ursprungligen är det frodiga ängsområdet ett område där det gamla sandtaget tidigare fyllts igen för att följa planen på återställning av marken efter sandtåkten. Inför eventuella framtida större grävningsarbeten i detta område bör kontroller göras av marken, jorden och de fyllnadsmassor som finns inom området.

I den södra kanten av området finns delar av en läplantering av oxel vilken ger en något skyddande miljö för vilt på de annars så öppna ängsmarkerna.

Kvalitetsmål för ängsområdet

Ängsområdet har en viktig uppgift i att ge ett skyddsavstånd mellan de närliggande bostadsområdena och de mycket höga naturvärden som finns i sandzonen (område 1 och område 2). På ängsområdet ska det finnas en mångfald av flora och fauna. Blommande ängsflora ska eftersträvas. Fårbete infördes under sommaren 2008 och sedan dess har den så dominerande floran av högvuxna grässorter delvis ändrat karaktär och en större variation tycks ha uppstått i floran. Betestrycket bör kontrolleras när det gäller antalet djur och betestidpunkt.

Riktlinjer och åtgärder för ängsområdet

Ängsområdet ska slåttas vid behov och gräs och örter ska förslas bort alternativt ska området betas av t.ex. får. Framkomligheten ska ses över kontinuerligt och gräset ska hållas kort på stigar och promenadstråk.

Speciella åtgärder för ängsområdet

Stigar eller promenadstråk över ängsområdet från Uddens förskola samt från bostadsområden bör iordningställas så att de blir framkomliga även med barnvagn. Stigarna eller promenadstråken bör beläggas med lämpligt material i för området lämplig kulör. Alternativt räcker det med att marken jämnas till så att grässvålen blir tillräckligt jämn för att möjliggöra framkomligheten på stigarna och stråken med barnvagn.

4.6. Delområdena är helt beroende av varandra och under ständig förändring

De olika områdena har helt olika karaktärer, värden och därmed också helt olika skötselbehov. Dessutom är områdena på fler sätt mer eller mindre helt beroende av varandra för att naturvärdena i Maglarps sandtag överhuvudtaget en gång ska ha haft möjlighet att bildas och för att naturvärdena i framtiden överhuvudtaget ska bestå.

Sandzon (område 1 och område 2) har bildats genom att hela naturområdet en gång i tiden vart en sandtäkt. Detta möjliggjorde en årligen återkommande häckning av backsvalar. För att backsvälorna ska häcka i sandbranten krävs nyskurna sandslänter som försvårar för inkräktare och predation. När sandslänterna beskärs tas ett nytt stycke mark i anspråk och därmed kommer sandzon, område 1 och sandzon, område 2, att utvidgas på bekostnad av sandmarker runt omkring. Dessutom kommer område 1 och 2 med tiden att slås samman och får då benämningen sandzonsområde. För att möjliggöra backsvälornas häckning och fortlevnad i området under mycket lång tid krävs således ett sandmarksområde norr om sandbranten, vilket också skyddas inom naturreservatets område.

Träd- och buskområdet var också från början en del av sandtåkten. Denna fick utvecklas i sin egen takt och här bildades ett buskområde innehållande flertalet arter av salix. Eftersom olika arter av salix blommar vid olika tidpunkter under våren kan detta gynna insekter som är aktiva tidigt under våren. Salixen gjorde att olika arter av sandlevande insekter som exv. solitärbin kunde finna föda och en god livsmiljö skapades. Binns fortlevnad i området är helt beroende på tillgången till salix och blommande flora kopplad till sandmarker.

Sandzon, område 2, har i dag mycket sporadisk häckning av backsvalar och där lever enligt vad som är känt marginellt med unika sandlevande insekter. Däremot medger gropan en mycket viktig utvecklingsmöjlighet för områdets mycket höga naturvärden. Sandzon, område 2, kan alltså ses som en viktig reservmiljö som bör sammanföras med sandzon, område 1.

Ängsområdet i öst och sydost innehåller inga anmärkningsvärda arter, men utgör i stället en helt nödvändig refug mellan bostadsområdena runt naturområdet och de mycket höga naturvärdena som finns i det lilla naturreservatet Maglarps sandtag.

Storleksförhållandena delområdena emellan kommer att förändras över tiden. Dessutom kommer områdena att förflytta sig. Detta är en helt naturlig förändring över tiden och ett direkt resultat av naturreservatets skötselplan för att gynna backsvälornas häckning i sandslänten och insekternas överlevnad i området.

5. Anordningar för rekreation och friluftsliv

5.1. Allmänt mål

För att minimera störningen på fågellivet samt på hotade insekter i området ska anordningar i naturreservatet ha till syfte att föra besökare genom området på ett sätt som inte medför stora störningar på det skyddsvärda djurlivet. Dessutom ska besökaren föras fram till markerade platser där upplevelsen för besökaren tillfredställs på ett bra sätt och därmed begränsas även störningen på djurlivet så mycket som möjligt.

5.2. Riktlinjer och generella åtgärder

Promenadslingor finns i området och dessa ska kontinuerligt underhållas och hållas öppna så att framkomligheten inte försämras av exv. fallna grenar, högt gräs och sly.

Konstruktioner i området som t.ex. utkikskonstruktionen "svalkiket", fårstängsel och skyltar med information ska kontinuerligt kontrolleras och på lämpligt sätt underhållas.

5.3. Speciella åtgärder

Området är tillgängligt från i huvudsak två håll, dels via vägen mot Maglarps skyttebana i väster och via parkeringsmöjligheten i öster.

Området är störningskänsligt och ligger mycket nära större bostadsområden. Om det visar sig bli nödvändigt med tanke på effekter av störning måste ytterligare åtgärder vidtas för att minimera störningen i området. Blir det helt tvunget måste även stängsel sättas upp för att hålla besökare på avstånd från sandbranten.

Vid den västra entrén via vägen till skyttebanan bör lämpligen en promenadslinga anläggas och prepareras på ett lämpligt sätt för att göra det möjligt för människor med rörelsehinder att besöka området. Denna bör utformas på ett sådant sätt att materialets färg och struktur väl fungerar i naturreservatets speciella sandmiljö. Denna slinga ska sedan angöra med en ramp vid "svalkiket". Längs slingan kan med fördel en eller två mötesplatser eller utblickspunkter anläggas vända mot sandbranten.

Vid den östra entrén bör plats för bilparkering tydliggöras samt skyltar med information kring naturreservatet sättas upp.

Promenadslinga över ängen från Uddens förskola och från de närliggande bostadsområdena bör anläggas så att det bli möjligt att komma fram med barnvagn.

6. Uppföljning, utvärdering, utveckling och övervakning av naturvärden

6.1. Riktlinjer och åtgärder

Årligen ska backsvalekolonins utveckling följas upp och antalet bohål räknas och dokumenteras. Uppföljande inventeringar med dokumentation av skyddsvärda insekter samt tillgången på salix och blommande flora i sandmiljö ska göras kontinuerligt.

Dokumentation gällande både backsvalar och skyddsvärda insekter ska utgöra underlag vid revideringar av skötselplanen.

6.2. Utvecklingsmöjligheter av naturreservatet

Det finns goda möjligheter att vidareutveckla naturvärdena i naturreservatet. Möjligheten finns att helt gräva bort den östra jordvallen, vilken till största delen består av fyllnadsmassor, och därigenom sammanbinda sandzon, område 1 med den mindre sandzon, område 2. Benämningen på denna del av naturreservatet blir då sandzonsområde. På detta vis kommer man nästan att kunna fördubbla längden av den viktiga solbelysta sandbranten.

Förutsättningarna för att få tillbaka stora delar av den mycket stora backsvalekolonin, som en gång fanns i området, kommer att öka markant och levnadsmöjligheterna för de unika och rödlistade insekterna kommer att förbättras avsevärt eftersom deras livsområde ökar. Dessutom kan man tänka sig att naturområdets höga värden i fauna och flora förlänger sin livstid. Eftersom det årligen sker en grävning i sandslänten kommer den gradvis att förflyttas norrut och till slut når slänten tillfartsvägen till villaområdet på Stavstensudde och då måste grävningen för svalorna i området helt avslutas. Breddas området kommer livstiden för området som häckningsplats för backsvalar att förlängas.

Innan bortforslingen av östra branten påbörjas måste man däremot noga beakta hur man ska hantera de eventuella nya områden av bon som insekterna och bin ordnat i det sandskikt som lagts intill fyllnadsmassorna på den östra brantens västra sida. Dessutom bör lämplig undersökning göras av fyllnadsmassornas karaktär och innehåll samt vad som lämpligen bör ske med dessa då de flyttas från området.

7. Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare. Vid behov ska skötselplanen revideras.